

2. Домбровська Н.Р. Облікова політика доходів, витрат та фінансових результатів підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 9. С. 771-775.

3. П(С)БО 15 «Дохід» / Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

УДК 504.2:544.018.4

Природничі науки

ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Бондаренко В.Є.,

студентка факультету

водогосподарської інженерії та екології

Матухно О.В.,

доцент кафедри цивільної інженерії,

технології будівництва та захисту довкілля

Дніпровського державного

аграрно-економічного університету

м. Дніпро, Україна

Металургійні та машинобудівні підприємства України споживають кислотні електроліти у виробничих процесах, що призводить до утворення великих обсягів кислотних стічних вод різноманітного складу та до забруднення навколишнього природного середовища. Значна частина підприємств використовує застарілі методи знешкодження цього виду небезпечних відходів. Враховуючи кількість металу, що виробляється в Україні навіть в умовах світової фінансової кризи [1-2], можна стверджувати про серйозність проблеми утворення такого багатотоннажного відходу як відпрацьовані кислотні розчини та кислі промивні води. Слід підкреслити, що ця проблема актуальна не лише для України, а й для інших країн-виробників сталі та прокату.

Враховуючи масштаби утворення відпрацьованих кислотних розчинів і стоків, і, одночасно, брак уваги до питання

переробки та знешкодження цих відходів, існує необхідність розробки нових теоретичних та технічних рішень з питання поводження з ними, а також пошук шляхів визначення рівня екологічної безпеки запропонованих технологій через конкретні екологічні характеристики, показники або нормативи.

Питання оцінки екологічного ризику та показників небезпеки технологічних процесів на етапі теоретичних розробок та лабораторних випробувань ще не вирішено. Відомі розрахункові методики комплексної оцінки екологічного ризику вимагають складного інформаційного пошуку, збору статистичної інформації, при цьому необхідні дані можуть бути відсутні в літературних джерелах, крім того складно аналізувати невизначеності, які визначають ймовірність виникнення збитків, розміри потенційних збитків. Удосконалення відомих розрахункових методик і розробка нових, а також обґрунтування шкал оцінювання рівня небезпеки дозволить підвищити якість управління в сфері захисту довкілля, забезпечить коректне зіставлення даних про небезпеку виробництв і технологічних процесів. В зв'язку з чим метою роботи є розвиток методичних основ ідентифікації показників небезпеки технологічних процесів.

Для оцінювання технологій нейтралізації та регенерації з точки зору екологічної безпеки запропоновано підхід до оцінювання ступеня небезпеки відходів, який дозволяє із застосуванням методу експертних оцінок визначати показники екологічного ризику та небезпеки.

Встановлено види ризику від технологій регенерації та нейтралізації відпрацьованих кислотних електролітів. У випадку електрохімічної регенерації це біологічний ризик, для нейтралізації - біологічний та естетичний. Глобальний ризик при використанні обох технологій відсутній. Визначено сумарну характеристику ризику кожної технології. Доведено, що в разі використання вказаних технологій ризик нижче, ніж у випадку неконтрольованого скиду в навколишнє середовище, а ризик при регенерації нижчий за ризик при нейтралізації за рахунок більших витрат на природоохоронні заходи.

Порівняння показників небезпеки технологій знешкодження та утилізації відпрацьованих кислотних електролітів показало, що технологія електрохімічної регенерації відпрацьованих електролітів є більш безпечною за технологію нейтралізації.

Задачею подальших досліджень є вдосконалення підходу до оцінювання ступеню небезпеки кожної з забруднюючих речовин техпроцесів, що розглядаються, та інтегрального показнику небезпеки.

Література:

1. World steel in figures [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.worldsteel.org/en/dam/jcr:f7982217-cfde-4fdc-8ba0-795ed807f513/World%20Steel%20in%20Figures%202020i.pdf>

2. Підсумки роботи ГМК України у 2019 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrmetprom.org/pidsumki-roboti-gmk-ukraini-u-2019-r/>

УДК 581.9(477.41)

Природничі науки

РЕСУРСНА ОЦІНКА *HYPERICUM PERFORATUM* L. ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ

Бондаренко Г. В.,

здобувачка вищої освіти ступеня бакалавра

Довгопола Л. І.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри біології,

методології та методики навчання

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний

педагогічний університет імені Григорія Сковороди»,

м. Переяслав, Україна

Ключові слова: *дикорослі лікарські рослини, *Hypericum perforatum* L., облік ресурсів, Переяславщина.*

Лікарські рослини є складовою частиною біорізноманіття і відіграють важливу роль як у природі, так і в житті людини.